

Fənn: Torpaqşünaslıq və torpaq mühafisəsi

Qrup: 72

1. Dağ süxurlarının su, hava və müxtəlif növ canlı və cansız orqanizmlərin birgə fəaliyyəti nəticəsində təbii yolla dəyişdirilmiş xarici qatma nə deyilir?
 - Humus
 - Profil
 - Torpaq
 - Meşə
 - Yarpaq
2. Kim torpağı böyük bir laboratoriya–həm əmək vasitəsi, həm əmək materialı, həm də məskən salmaq üçün yer verən arsenal–kollektivin bazisi adlandırmışdır?
 - Vladimir Ulyanov
 - Fridrix Engels
 - Karl Marks
 - Dokuçayev
 - Vıhotski
3. Açıq akkumulyativ humus qatının hansı yarımqatıdır?
 - çim qatı
 - meşə döşəməsi
 - torf qatı
 - şum qatı
 - elüvial qat
4. Torpaqşünaslığın ən müasir inkişaf və beynəlxalq əməkdaşlıqlıq mərhələsi neçənci mərhələdir?
 - 5
 - 9
 - 7
 - 6
 - 10
5. İnsan tərəfindən pozulmamış münbitlik hansıdır?
 - effektiv
 - süni
 - təbii
 - iqtisadi
 - bioloji
6. Azərbaycanda torpaqşünaslıq elmi kimlər tərəfindən yaradılıb?
 - H.Ə.Əliyev, M.E.Salayev
 - M.Müseyybov, V.V. Dokuçayev
 - Ş.B.Talıbov, M.M.Məmmədov
 - Sibirstev, Dokuçayev
 - V.İ.Volobuyev, V.V.Dokuçayev
7. 1 sm² Quru torpaq zərrəciklərinin qramla çəkisinə nə deyilir?
 - torpağın məsaməliyi
 - torpağın həcm çəkisi
 - torpağın xüsusi çəkisi
 - torpağın kipliyi
 - torpağın ağırlığı

8. Tropik qurşaqlarda əkinçilik məqsədilə ən çox hansı tip torpaqlardan istifadə edilir?
 - şabalıdı və tünd qəhvəli torpaqlardan
 - rütubətli və qırmızı–sarı torpaqlardan
 - açıq boz və boz–qonur torpaqlardan
 - duzların səthə çıxdığı səhra torpaqlardan
 - marqalit və bərkimiş qara torpaqlarda
9. Torpağın maye fazasının bitki üçün əhəmiyyəti nədən ibarətdir?
 - anion tərkibinin dəyişməsindən
 - üzvi birləşmələrlə qidalanmasından
 - mineral maddələrdə qıdalanmasından
 - mikroorqanizmlərin minerallaşmasından
 - kation tərkibinin dəyişməsindən
10. İlk dəf torpaqların mühafizəsi üzrə deklarasiya və fəaliyyət planı neçənci ildə harada edilmişdir?
 - 1964–cü ildə Londonda
 - 1991–ci ildə Bakıda
 - 1972–ci ildə Stekholmda
 - 1985–ci ildə Vyanada
 - 1976–ci ildə San–Fransiskoda
11. Arktika torpaqlarının əmələ gəlməsində hansı süxurlar iştirak edir?
 - karbonatlı–lössəbənzər çöküntülər
 - metamorfiq–ağır mexaniki tərkibə malik
 - çöküntülü metamorfiq və püskürülmüş.
 - karbonatlı delüvlal yığıntılar
 - maqnatik–çökmə mənşəli süxurlar
12. Dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının neçə faizi suvarılan torpaqların payına düşür?
 - 50%–dən çox
 - 35%–dən az
 - 70%–dən az
 - 47%–dən az
 - 60%–dən çox
13. Torpaq məhlulunun qatılığı 1L bir neçə qram təşkil edir. Lakin müstəsna hal kimi hansı torpaqlarda 1L məhlulda bəzən 10-100 qrama qədər maddə ola bilər?
 - səhra torpaqlarda
 - arid torpaqlarda
 - bataqlı torpaqlarda
 - sahil torpaqlarda
 - şoran torpaqlarda
14. Səth təbəqələrinin dəyişməsi, meliorasiya üçün effektiv olmayan maddə və əşyaların torpağa daxil edilməsi, hansı çirklənmədi?
 - texniki
 - kimyəvi
 - bioloji
 - radiaktiv
 - fiziki
15. Humusun miqdarı normal torpaqların üst qatında hansı faizdə ifadə olunur?
 - 1% dən 5% dək
 - 10–20% dən 20–25% dək
 - 1–2% dən 12–15% dək
 - 1,5 dən 5,5% dək
 - 12% dən 35% dək

16. Qara torpaqlar Azərbaycanda hansı zonalarda yayılmışdır?
- çöl, dağ-tundra
 - alçaq, orta ve yüksək dağlıq
 - dağətəyi, alçaq və orta dağlıq
 - yarımsahra, dağətəyi
 - orta və yüksək dağlıq
17. Torpağın bitkinin normal inkişafı və böyüməsindən ötrü qida elementləri ilə təmin olunma qabiliyyətinə nə deyilir?
- humus
 - münbitlik
 - humin
 - torpaq
 - çürüntü
18. Torpağın aqreqlərə ayrılmaq parçalanmaq qabiliyyəti nə adlanır?
- Torpağın münbitliyi
 - Torpağın genezisi
 - Torpağın xassələri
 - Torpağın quruluşu
 - Torpağı strukturu
19. Qırmızı–sarı ferralit torpaqların yaranması üçün əsasən hansı iqlim şəraiti lazımdır?
- yağıntıların miqdarı çox, temperatur az olduqda
 - daha quru və isti iqlim şəraiti
 - gecə və gündüz arasında temperatur fərqi çox olduqda
 - daha isti və rütubətli şərait
 - daha soyuq və tayqa iqlim şəraitində
20. Yamacları eroziyadan qorumaq üçün kənd təsərrüfatı bitkilərin becərilməsində tətbiq edilən torpaq–qoruyucu tədbirlər necə adlanır?
- terraslaşdırma
 - fitomeliorativ
 - hidrotexniki
 - aqrotexniki
 - rekultativ
21. Tropik qurşağın torpaq kütləsinin mineral hissəsinin dəyişməsi prosesi necə adlanır?
- takirlaşma
 - lateritləşmə
 - ferralitləşmə
 - bataqlaşdırma
 - şoranlaşma
22. Orta hesabla bir nəfər planet sakini üçün ərzaq istehsalından ötrü nə qədər torpaq sahəsi tələb olunur?
- 0,3–05 ha
 - 1,2–2 ha
 - 0,02–01 ha
 - 3,2–3,5 ha
 - 0,5–1,5 ha
23. Boreal donuşluq–tayqa vilayətlərində əsasən hansı tip torpaqlar yayılmışdır? (Çəki: 1)
- Karbonatlı–qleyli torpaqlar
 - Lösləşmiş podzol torpaqlar
 - Samanı donuşluq–tayqa torpaqlar
 - Çəmən–çimli və bataqlıq torpaqları
 - Torflu–qleyli torpaqlar

24. Torpağın kimyəvi tərkibi ən çox, hansı elementdən ibarətdir?
- silisumdan
 - oksigendən
 - aluminiumdan
 - dəmirdən
 - kalsium və maqneziumdan
25. Boz qonur səhra torpaqlarının sərbəst genetik tip kimi kim tərəfindən ayrılmışdır?
- Salayev
 - Gerasimov
 - Rozanov
 - Volobuyev
 - Sibirtsev
26. Ferralitləşmə prosesinin getməsi üçün lazım olan yağıntı miqdarını göstər
- 1500–1600 mm
 - 500–800 mm
 - 1000–1200 mm
 - 800–1000 mm
 - 200–300 mm
27. Torpaq əmələgətirən süxurlar tərkibindəki qələvi metalların və əsasların miqdarına görə hansı süxurlara bölünür?
- karbonafli və qələvi
 - metqomrfik və çökmə
 - maqmatik və metomorfik
 - maqmatik və çökmə
 - çökmə və qələvi
28. Bütün materiklərdə yayılan subtropik vilayət hansıdır?
- kserofit–meşə və savannalar vilayəti
 - rütubətli–meşə vilayəti
 - yarımsəhra və səhra vilayəti
 - qəhvəyi torpaqlar vilayəti
 - kserofit–meşə və kollu–bozqır vilayət
29. Yağışlı meşənin torpaq profilinin yuxarı qatında humusun rəngi necə olur?
- Şabalıdı
 - Qonur
 - Boz
 - Qəhvəyi
 - Sarı
30. Həmin üsul torpağın səthindən ana süxura kimi bütün genetik qatların və onun profil üzrə xüsusiyyətlərini öyrənməyə imkan verir. Bu hansı üsuldur?
- Müqayisəli üsul
 - Morfoloji üsul
 - Aerokosmik üsul
 - Profil üsul
 - Radiozotoplar üsul
31. Torpağın canlı fazası nədən ibarətdir?
- Torpaq yosunu
 - Torpaq məhlulu
 - Torpaq havası
 - Mineral və üzvi
 - Torpaq canlıları

32. Torpağın genezisi neçə ardıcıl mərhələdən ibarətdir?

- 5
- 4
- 2
- 3
- 6

33. Çirklənmiş torpağların bərpasına nə deyilir

- Adaptasiya
- Meliorasiya
- Rekultivasiya
- Defliyasiya
- Ekzarasiya

34. BMT–nin ətraf mühafizəsi məsələsi üzrə konfrans hansı şəhərdə keçirilib?

- Storholm
- Rio–de–Janero
- Vaşinqton
- Mianilla
- Los–Anceles

35. Ən böyük subtropik səhra və yarımsəhra vilayəti hansıdır?

- Şimali Amerika vilayəti
- Avstraliya vilayəti
- Cənubi Amerika vilayəti
- Afrika–Asiya vilayəti
- Cənubi Afrika vilayəti

36. Az məhsuldar sahələrə planetin hansı hissələri aid edilir?

- səhralar, tundra və meşə–kolluqlar
- qumluqlar, çəmən və örüşlər
- bağ və plantasiyalar, buzlaqlar
- yarıqanlar, qobular, qar sahələri
- tundra, meşə–tundra və bataqlıqlar

37. Torpağın maye fazası nədən ibarətdir?

- Üzvi hissə
- Torpaq havası
- Torpaq canlıları
- Minel
- Torpaq məhlulu

38. Rütubət tutumunun hansı iki növü fərqləndirilir?

- Cüzi və tarla
- Tam və tarla
- Tam və kameral
- Çöl və tarla
- Kameral və tarla

39. Takırlar nədir?

- küləşi–boz torpaqdır
- gilli səhraların torpaqlarıdır
- natrinin–xloridli torpaqdır
- humusu çox olan torpaqdır
- qələvili və udma tutumu az olan torpaqdır

40. Eroziyaya uğramış və uğrama təhlükəsi olan dağ yamaclarında müxtəlif ağac, kol cinsləri və ot sərilməsi yolu ilə bitki örtüyünün bərpasından ibarət mübarizə tədbiri hansıdır? (Çəki: 1)
- biomeliorasiya
 - hidrotexniki
 - fitomeliorativ
 - fiziki meliorasiya
 - terraslaşdırma
41. Miqyası 1:5000–1:2000 olan və təcrübə stansiyalarında istifadə olan xəritələr hansılardır?
- kiçik miqyaslı xəritələr
 - müfəssəl xəritələr
 - iri miqyaslı xəritələr
 - icmal xəritələr
 - orta ölçülü xəritələr
42. Arktika ərazisinin torpaqlarından hansı məqsədlər üçün istifadə oluna bilər?
- sənaye müəsisələrinin inkişafı üçün
 - heyvandarlığın inkişafı üçün
 - əkinçilik üçün
 - ovçuluq və qoruq məqsədilə
 - balıqçılığın inkişafı məqsədilə
43. Hansı humus maddələri yüksək molekulyarlığa malik olub, suda həllolma qabiliyyətinə malikdir?
- Mull
 - Humin turşuları
 - Fulvo turşuları
 - Mor
 - Moder
44. Torpağın su xassələrinə aiddir?
- Su qaldırma qabiliyyəti, su sızdırma qabiliyyəti, rütubət tutumu, su buxarlandırma
 - Sukeçirmə qabiliyyəti, torpağın rütubət tutumu, torpağın temperaturu
 - Torpağın rütubətliyi, su buxarlandırma, su saxlama, su qaldırılması
 - Su qaldırma qabiliyyəti, torpaqdan suyun buxarlanması, su sızdırması
 - Su buxarlandırma, sukeçirmə qabiliyyəti, torpağın rütubətliyi, su sızdırma qabiliyyəti
45. Eroziya nədir?
- Torpağın su və küləyin təsiri altında dağılması prosesidir
 - Torpağın su xassələridir, torpağın su sızdırmasıdır
 - Torpağın hava xassələridir, meliorasiyadır
 - Torpağın su keçirməsidir, torpaqəmələgətirən süxurlardır
 - Torpağın udma qabiliyyətidir, torpağın su keçirməsidir
46. Yer kürəsində təxminən nə qədər torpaq sahəsi suvarılır?
- 2,5 min.km²
 - 1,7 min.km²
 - 3 min.km²
 - 5 min.km²
 - 4,5 min.km²
47. Torpaqşünaslıq elmi neçənci əsrdə formalaşmışdır?
- 10-cu əsr
 - 20-ci əsr
 - 17-ci əsr
 - 19-cu əsr
 - 15-ci əsr

48. Spesifik humus birləşmələri üzvi birləşmələrin neçə faizini təşkil edir?
- 70–80%
 - 80–90%
 - 60–70%
 - 40–50%
 - 50–60%
49. Torpağların məhsuldarlığına görə müqayisəli qiymətləndirilməsi necə adlanır?
- qranulometriya
 - bonitirovka
 - kartoqram
 - mellorasiya
 - rekultivasiya
50. Fiziki aşınma nədir?
- Yer qabığını təşkil edən süxurların əmələ gəlmə şəraitidir
 - Süxur kütləsinin öz bütövlüyünü itirməsi prosesidir
 - Süxurların ilkin yarandığı mühitdə temodinamik bir prosesdir
 - Yüksək təzyiqlə nəticəsində əmələ gəlmiş süxurları təşkil edən mineral birləşmələr kompleksidir
 - Təzyiqlə prosesləri nəticəsində substrat əmələ gətirməsidir
51. Yağış və ərinti suları vasitəsilə yamaclarda çöktürülmüş gətirmələrdir. Bu hansı süxurlardır?
- Elüvial
 - Deluvial
 - Prolüvial
 - Allüvial
 - Flüvial
52. Torpaqların müxtəlif dərinliklərində və aşınma qabığında toplanan dəmirli–kvarşlı konkresiyalar necə adlanır?
- Brekçiyalar
 - Lateritləşmə
 - Lyoslaşma
 - Terralitləşmə
 - Solonçaklar
53. Subboreal bozqır vilayətlərin əsas ekoloji problemləri hansılardır?
- torpaqların dah çox siallit və duzlu aşınma qabığı üzərində yayılması
 - su balansının, gübrə və qida rejiminin pozulması, emoziya
 - genetik cəhətcə dəyişdirilməsi və səhrələşməyə məruz qalması
 - qara torpaqların az məhsuldar olması və şorlaşması
 - torpaqların həddindən çox rütubətlənməsi və lateritləşməsi
54. Kaliforniya rayonunu əhatə edən Şimali Amerika vilayəti hansı qurşağın ərazisinə aiddir?
- tropik qurşağın savannalarına
 - mülayim qurşağın qaratorpaqlarına
 - subtropik qurşağın səhra və yarım səhralarına
 - tropik qurşağın səhra və yarım səhralarına
 - tropik qurşağın dağ səhralarına
55. Bunlardan hansı torpağın tədqiqat üsullarına daxil deyil?
- Müqayisəli tarixi üsul
 - Morfoloji üsul
 - Müqayisəli coğrafi üsul
 - Mexaniki üsul
 - Aerokosmik üsul

56. Qonur dağ–meşə torpaqları hansı meşə bitkisi və iqlim qurşağında əmələ gəlmişdir?
- ot bitkiləri altında, arid iqlim qurşağında
 - iynəyarpaqlı, mülayim
 - enliyarpaqlı, mülayim isti, rütubətli subborial
 - kolluqlar altında, subborial iqlim qurşağında
 - rütubətli tropik meşələr altında
57. Tundra ərazisinin az bir hissəsini əhatə edən dağ massivləri hansılardır? (Çəki: 1)
- Ural, Qafqaz, Zabaykalye
 - Xibin, Çikot dağ massivi və Bruks
 - Şimali Kordilyer, Alp, Bırrınqa
 - Pribaykalye, Qütb Uralı, Tibet
 - İndiqirka, Ural, Viktoriya
58. Rütubətli subtropiklərin ən səciyyəvi torpaq tipi hansıdır?
- Şoran torpaqlar
 - Boz torpaqlar
 - Qırmızı torpaqlar
 - Çimli podzol torpaqlar
 - Bataqlı torpaqlar
59. Azərbaycanada ilk bonitirovka laboratoriyasını yaradan kim olmuşdur?
- H.Əliyev
 - B.Budaqov
 - Ş.Hasanov
 - V.Volobuyev
 - M.Abdüev
60. Azərbaycan Respublikasında dağ-çəmən torpaqları hansı zonalarda yayılmışdır?
- Yarımsəhra, meşə
 - Dağ-tundra
 - Alp, dağ-tundra
 - Alp-subalp
 - Meşə, meşə-çöl
61. Torpağın əsas xassəsi nədir?
- Humusluğu
 - Çürüməsi
 - Münbitliyi
 - Kimyəvi
 - Fiziki
62. İlk torpaq kadastrının hazırlanması hansı inkişaf mərhələsiə aiddir?
- 6
 - 3
 - 1
 - 5
 - 2
63. Torpağa radiaktiv elementlərin daxil olması ilə baş verən çirklənmə hansıdır?
- Texniki
 - Radioaktiv
 - Bioloji
 - Fiziki
 - Texnogen
64. Yer kürəsində kənd təsərrüfatı sahələri neçə faiz təşkil edir?
- 37%

- 30%
- 40%
- 38%
- 36%

65. Azərbaycanda torpağın coğrafi tədqiqatlarına neçənci ildə balanmmışdır?

- 1950
- 1930
- 1925
- 1926
- 1940

66. Tropik qurşağın digər qurşaqlarla müqayisədə əkinçiliyin arealını hansı sahələrin hesabına artırmaq mümkündür?

- karbonatlı qırmızımtıl və şorakətli torpaqların hesabına
- tropik səhraların hesabına
- dağlıq ərazilərin torpaqlarının hesabına
- vulkanik mənşəli torpaqların hesabına
- rütubətli tropik meşə sahələrinin hesabına

67. Subboreal meşə vilayətinin meşə örtüyündən məhrum olduğu ərazilər hansılardır?

- Şərqi Avropa və Cənubi Asiya
- Qərbi Avropa və Şimali Amerika
- Cənubi Amerika və avstraliyanın cənubu
- Şərqi Asiya və Şimali Amerikanın qərbi
- Afrikanın Aralıq dənizi sahilləri

68. Kimyəvi aşınma nəyə deyilir?

- Suya hidrogen və karbon qzalarının daxil olduğu zaman suda yaranan turş mühitdir
- Kimyəvi aşınma süxurların və mineralların yeni birləşmələr əmələ gətirməsidir
- Yeni mineralların temperatur rejiminə təsir göstərən amildir
- Suya karbon qazının daxil olduğu halda yaranan turş mühitdir
- Əsasən su, karbon qazı və oksigenin təsiri nəticəsində mineralların kimyəvi tərkibinə

69. Pozulmuş düzümlü landşaftların torpaqlarının rekultivasiya hansı mərhələlərdə aparılır?

- texniki və fiziki
- hidro və fitoloji
- texniki və bioloji
- kimyəvi və bioloji
- torpaq şumlanması ilə

70. Kür–Araz ovalığında müasir suvarma əkinçiliyi altında istifadə edilə torpaqların nə qədəri təkrar şorlaşmaya məruz qalmışdır?

- 35%
- 50%
- 67%
- 45%
- 70%

71. Hündürotlu savannaların və işıqlı tropik meşələrin qırmızı torpaqları hansı əkinçilikdə geniş istifadə olunur?

- Tütünçülükdə
- Subtropik əkinçilikdə
- Quru subtropik əkinçilikdə
- Meyvəçilikdə
- Tropik əkinçilikdə

72. Yumşaq şoranlar üçün səciyyəvi əlamət.

- Humusun az miqdarda olması
- Humusun yüksək miqdarda olması
- Üst qatın yumşaq olması
- Məsəməliliyin az olması
- Üst qatın kip olması

73. Torpağın ikinci qrup aralıq məhsulları - amin turşuları, monosaxaridlər, polifenollar humus kütləsinin neçə faizini təşkil edirlər?

- 45-50% -ni
- 15-20% -ni
- 30-40% -ni
- 5-10% -ni
- 55-60% -ni

74. Torpaq əmələgəlmənin energetikasını ilk dəfə dünya miqyasında hansı alim öyrənmişdir?

- Rode
- Gerasimov
- Buyanovski
- Volobuyev
- Ponomaryova

75. Torpağın bərk fazasını hansı minerallar təşkil edir?

- maqnatik və çökmə
- maqmatik
- metomorfik
- törəmə
- ilkin və törəmə

76. Palıd–vələs qarşılıqlı kserofit meşələrin altında əsasən hansı torpaq tipi əmələ gəlir?

- qəhvəyi torpaqlar
- boz–qəhvəyi torpaqlar
- şabalıdı torpaqlar
- sarı torpaqlar
- podzol torpaqlar

77. Torpağın inkişaf tarixi neçə mərhələdən keçir?

- 12
- 5
- 11
- 10
- 15

78. Torpaq neçə fazadan ibarətdir?

- 2
- 5
- 3
- 6
- 4

79. Eroziyaya qarşı mübarizə tədbirləri hansılardan ibarətdir?

- fitomeliorasiya, aqrotexniki və hidromeliorasiya
- rekultivasiya, texniki, bioloji
- biomeliorasiya, hidrotexniki, bioloji, terraslaşma
- meşə salma, fiziki meliorasiya
- kimyəvi meliorasiya, terraslaşma

80. Torpaq tiplərinin ən mühüm qanunu olan şaquli (yüksəklik) zonalıq qanunu hansı alim tərəfindən müəyyən edilmişdir?
- K.D.Qlinka
 - V.V.Dokuçayev
 - L.İ.Prasolov
 - Ç.E.Kelloq
 - D.Q.Vilenski
81. H.Zərdabinin torpaq haqqında əsəri hansıdır?
- Torpaqların genezisi
 - Torpaşünaslıq
 - Təbiətşünaslıq
 - Torpaq, su və hava
 - Torpaq coğrafiyası
82. Torpağın hava xassələri hansılardır?
- Torpaq qaysağı, yüksək sıxlıq
 - Torpaq qaysağı, hava tutumu
 - Yüksək sıxlıq, güclü nəmlənmə
 - Hava keçiriciliyi, hava tutumu
 - Aşağı məsaməlik, istilik tutumu
83. Aşağıdakılardan hansı eroziyaya qarşı kompleks mübarizə tədbirləridir? 1.aqrotexniki, 2.rekultivasiya, 3.biokimyəvi, 4.çəmən, 5.meşə, 6.mexaniki, 7.hidromeliorativ, 8.texniki.
- 1,2,3,4
 - 1,4,5,7
 - 2,4,6,8
 - 1,3,5,8
 - 3,4,5,6
84. Ətraf mühitə daxil olan tullantılardan hansılar daha təhlükəlidir?
- kalsium, dəmir, gümüş, hidrogen
 - hidrogen, azot, fosfor, kalium
 - arqon, natrium, alüminium
 - civə, qurğusun, kadmiun, flor
 - oksigen, kömür, volfram, kvartsit
85. Yarımsəhra və səhra əraziləri subtropik qurşağın neçə faizini əhatə edir?
- 53%-dən çox
 - 65%-dən çox
 - 20%-i
 - 37,5%-i
 - 40%-ə qədər
86. Palıd-vələs qarışıqlı kserofit meşələrin altında əsasən hansı torpaq tipli əmələ gəlir?
- boz-qəhvəyi torpaqlar
 - qəhvəyi torpaqlar
 - şabalıdı torpaqlar
 - sarı torpaqlar
 - podzol torpaqlar
87. Sarı torpaqlarda karbonatların miqdarı nə qədərdir?
- çox miqdarda
 - 8-40%
 - 10%
 - 10-30%
 - az miqdarda

88. Torpaqəmələgətirən relyef formaları hansılardır?
- Hamar sahələr, müxtəlif meyilli yamaclar
 - Düzənliklər, yaylalar, dağ sistemləri
 - Mezorelyef, mikrorelyef, monorelyef
 - Dağətəyi, təpə, dərə, vadi
 - Mezorelyef formaları, düzənliklər, dağ sistemləri
89. Hansı relyef formaları yer səthində yağıntıları paylaşıdır, səthlə axan və torpağa hopan suları nizama salır və torpaqdaxili su axınının istiqamətini müəyyən edir?
- meqarelyef
 - makrorelyef
 - nanorelyef
 - mikrorelyef
 - mezorelyef
90. Havada buxar halında olan rütubət torpaq hissəciklərinin səthi vasitəsi ilə udularaq və ya adsorbsiya edilərək hansı suyu əmələ gətirir?
- Kapilyar suyu
 - Qravitasion suyu
 - Buxar (par) şəkilli suyu
 - Pərdə suyunu
 - Hiqroskopik suyu
91. Yerin üst münbit qatına nə deyilir?
- Yarpaq
 - Humus
 - Budaq
 - Münbit
 - Torpaq
92. Qeyri–spesifik üzvi birləşmələr ümumi kütlənin neçə faizini təşkil edir?
- 10–15%
 - 3–4%
 - 1–5%
 - 1–2%
 - 6–7%
93. Torpağı təmizləyərkən aqronomik və bioloji tədbirlər kompleksi tətbiq edilir. Hansı üsuldu?
- Texniki
 - Kimyəvi
 - Fiziki
 - Mexaniki
 - Aqrobioloji
94. Torpaqşünaslığın sürətlə inkişafı yeni yeni sahələrin və təlimlərin yaranması mərhələsi neçənci inkişaf mərhələsidir?
- 5
 - 8
 - 7
 - 9
 - 6
95. Yer kürəsi quru hissəsinin neçə faizi əkin sahəsinin payına düşür?
- 37%
 - 15%
 - 23%
 - 18%

- 10%
96. Torpaqəmələgəlmənin başlanğıcı, torpağın inkişaf mərhələsi, inkişaf etmiş (yetkin) mərhələ bu nədir?
- Torpağın fizikası
 - Torpağın münbitliyi
 - Torpağın genezisi
 - Torpağın kimyası
 - Torpağın humusu
97. Ağır torpaqlar hansılardır?
- Ağır gillicəli
 - Yüngül gillicəli
 - Gillicəli
 - Orta gillicəli
 - Zəif gillicəli
98. Beynəlxalq ətraf mühiti mühafizə günü nə zamandı?
- 6 iyun
 - 5 iyun
 - 10 iyun
 - 11 iyul
 - 1 iyun
99. Eroziya prosesinin əmələ gəlməsinin və inkişafının əsas səbəbi nədir?
- qlobal istiləşmənin baş verməsi
 - orta illik yağıntıların bərabər paylanması
 - seliteb komplekslərin yayılması
 - kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafı
 - əhali sayının sürətlə artması
100. Yarıq eroziyasına qarşı daha geniş tətbiq olunan mübarizə tədbirləri necə adlanır?
- fitomeliorasiya
 - hidrotexniki
 - aqrotexniki
 - kimyəvi meliorasiya
 - rekultivasiya
101. Qleyli podzollu və podzol illüvial torpaq örtüyü hansı zonada əmələ gəlir?
- Meşə-bozqır
 - Tundra
 - Tayqa
 - Enliyarpaqlı meşələr
 - İynəyarpaqlı meşələr
102. V.A. Kovdanın hesablamalarına əsasən deqradasiya prosesi nəöticəsində ildə nə qədər torpaq sahəsi yararsız vəziyyətə düşür?
- 9–10 min.ha
 - 6–7 min.ha
 - 5–6 min.ha
 - 2–3 min.ha
 - 4–5 min.ha
103. Torpaq haqqında yeni elmi təlimin–təbii–tarixi və ya genetik–torpaqşünaslığın banisi kimi olmuşdur?
- P.A.Kostiçev
 - V.V.Dokuçayev
 - N.M.Sibirtsev
 - V.P.Vilyams

- İ.P.Gerasimov
104. Tipik qara torpaqlarda humus qatının qalınlığı necə santimetrdir?
- 5–10 sm
 - 1–2 sm
 - 40–60 sm
 - 10–20 sm
 - 20–40 sm
105. Torpaq haqqında ilk biliklərin sistemləşdirilməsi mərhələsi neçənci mərhələdə olmuşdur?
- 1
 - 4
 - 3
 - 2
 - 5
106. Torpağı dağ süxurlarından fərqləndirən əhəmiyyətli keyfiyyət xassəsinə nə deyilir?
- Münbitlik
 - Çürüntü
 - Bataqlıq
 - Humus
 - Humin
107. Ərazinin torpaqlarının vəziyyətinə nəzarət etmək məqsədilə aparılır. Bu hansı monitorinqdir?
- Qlobal
 - Fonal
 - Lokal
 - Regional
 - Beynəlxalq
108. Canlı orqanizmlər və onların yaşadığı mühitin birgə yaratdığı vahid təbii kompleksə nə deyilir?
- Biosistem
 - Ekosistem
 - Makrosistem
 - Mikrosistem
 - Meqasistem
109. Amerika qitəsinin əsas hissəsini hansı tip əkinçilik sahələri əhatə edir?
- dəmiyə əkinçiliyi sahələri
 - monokultur tarlaçılıq landşaftları
 - bağ və plantasiya əraziləri
 - tütünçülük və çayçılıq
 - suvarma əkinçiliyi sahələri
110. Əhalinin artım səviyyəsini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin genişləndirilməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır?
- okeanların süni şəkildə qurudulmasına
 - irriqasiya landşaftlarının genişlənməsinə
 - eroziya və denudasiya proseslərinin artmasına
 - sürüşmə hallarının intensivləşməsinə
 - tropik meşələrin sürətlə qırılmasına
111. Meşə topraqlarının turş mühitində ən geniş yayılmış mikroorqanizmlər hansılardır?
- göbələklər
 - bakteriyalar
 - azot fiksatorlar
 - fosfobakteriyalar
 - silikat bakteriyalar

112. Oskigeni sürətlə mənimsəyən yosunların çoxluq təşkil etdiyi suxurlarda nə kimi ekoloji pozulma baş verir?
- fosforlu birləşmələrin mütəvəlliliyi azalır
 - oksigen azalır və bu da balıqların məhvinə səbəb olur
 - suyun dövranı zəifləyir və buxarlanma azalır
 - su bakteriyalarının miqdarı artır və suyun səviyyəsi aşağı düşür
 - sulfatlarda torfun qalınlığı artır və bataqlıq yaranır
113. Subtropik üçün əsas torpaqəmələgəlmə prosesləri hansıdır? 1.Ferralitləşmə, 2.Podzollaşma, 3.Bərkimə, 4.Qəhvəyi, 5.Lateritləşmə, 6.Boz torpaq, 7.Qara torpaq, 8.Humidləşmə.
- 2,4,6,8
 - 1,3,7,6
 - 1,2,5,7
 - 1,3,4,6
 - 3,5,7,8
114. Bitki və heyvanların, həmçinin mikroorqanizmlərin həyat fəaliyyəti nəticəsində suxurdan yeni keyfiyyət xassələrinin əmələ gəlməsinə nə deyilir?
- Üzvi aşınma
 - Bioloji aşınma
 - Fiziki aşınma
 - Kimyəvi–fiziki aşınma
 - Kimyəvi aşınma
115. Rütubət çox olub, hava çatışmayanda anaerob şərait yaranır və torpaq ?
- Quraqlaşır
 - Bataqlaşır
 - Qaysaqalayır
 - Gilləşir
 - Çatlayır
116. Azərbaycanda antropogen mənşəli landşaftlara aid torpaq tipli hansıdır?
- şoran torpaqlar
 - dağ qonur torpaqlar
 - qırmızı–ferralit torpaqlar
 - şabalıdı torpaqlar
 - dağ qara torpaqlar
117. Afrika regionunun torpaq ehtiyatlarından əsasən hansı istiqamətdə istifadə edilir?
- sənaye sahələri
 - ölümlər üçün
 - əkinçilik üçün
 - bağ sahələri
 - faydalı qazıntılar
118. İynəyarpaqlı meşələr üçün üstünlük təşkil edən bitki örtüyü nədən ibarətdir?
- palıd, vələs, fisdıq
 - sidr ağacı, fisdıq, ağcaqayn
 - ağ şam, qara şam, küknar
 - fisdıq, vələs, qara şam
 - palıd, ağcaqayn, çinar
119. Torpağa bu və ya başqa yolla düşən suyun xeyli hissəsi torpaq səthindən itir, buna torpağın hansı qabiliyyəti deyilir?
- Su buxarlandırma
 - Su sızdırma
 - Su qaldırma

- Su keçirmə
 - Su saxlama
120. Gəncə-Qazax massivində yayılan əsas torpaq tipləri.
- Açıq şabalıdı, şabalıdı, boz-çəmən
 - Dağ-çəmən, çəmən-meşə, boz-qonur
 - Boz-çəmən, allüvial-çəmən, torflu dağ-çəmən
 - Sarı, dağ-meşə, boz-qonur
 - Çimli dağ-çəmən, dağ-çəmən, bozqır, dağ-qara
121. Mineral və üzvi mənşəli turşularda həll olmayan humus birləşməsi qrupuna nə deyilir?
- Amin turşular
 - Fulvo turşuları
 - Humus turşular
 - Spesifik turşular
 - Humin turşuları
122. Torpağa daxil olan enerjinin əsas mənbəyi nədir?
- Atom radiasiyası
 - Su radiasiyası
 - Günəş radiasiyası
 - Bio radiasiyası
 - Nüvə radiasiyası
123. Azərbaycan torpaq coğrafiyası elminin inkişafında tolu olmuş alim (Muğanda)
- İ.A.Krupenikov
 - K.D.Qlinka
 - V.P.Vilyams
 - P.S.Kossoviç
 - K.K.Hedroys
124. BMT–nin ətraf mühiti məsələsi üzrə konfrans nə zaman keçirildi?
- 1970
 - 1972
 - 1960
 - 1975
 - 1980
125. Əsasən qədim və müasir allüvial çöküntülər üzərində hansı torpaqlar əmələ gəlir?
- boz torpaqlar
 - boz–qonur torpaqlar
 - şabalıdı torpaqlar
 - sarı torpaqlar
 - çəmən torpaqlar
126. 4° C–də torpağın bərk fazasının həmin həcmdə olan suyun kütləsinə olan nisbətində nə deyilir?
- Torpağın bərk məsaməliyi
 - Torpağın maye fazasının sıxlığı
 - Torpağın qaz fazasının sıxlığı
 - Torpağın bərk fazasının sıxlığı
 - Torpağın qaz məsaməliyi
127. Qərbi Avropada geniş yayılmış qonur–meşə torpaqları hansı alimin şərəfinə başqa cür səslənir?
- Marbut torpaqları
 - Ramanın torpaqları
 - Libix torpaqları
 - Middendorf torpaqları
 - Teyer torpaqları

128. Dünya regionları arasında torpaq ehtiyatlarından əkinçilik məqsədilə ən çox istifadə edilən region hansıdır?
- Şərqi Avropa
 - Qərbi Avropa
 - Şimali Avropa
 - Şimali Afrika
 - Cənubi Amerika
129. Hansı qurşaq daxilində suvarılan torpaqlardakı məhsuldarlıq, dəmyə əkinçiliyi tətbiq olunan torpaqlara nisbətən çox yüksəkdir?
- subtropik
 - subekvatorial
 - mülayim
 - tropik
 - ekvatorial
130. Ən zəif mənimsənilmiş və yalnız özünəməxsus kənd təsərrüfatı bitkiləri yetişdirilən qurşaq hansıdır?
- ekvatorial qurşaq
 - tropik qurşaq
 - mülayim qurşaq
 - subboreal qurşaq
 - subtropik qurşaq
131. Subhumid tropik landşaftların torpaqlarında humusun miqdarı nə qədərdir?
- 7-8 %
 - 2-5 %
 - 1-2 %
 - 8 %
 - 1-4 %
132. Qırmızı və sarı torpaqlar hansı bitkinin məhsuldarlığını artırır?
- Əncir
 - Pambıq
 - Zeytun
 - Üzüm
 - Çay
133. Şirvan zonasında (Göyçay, Ucar, Ağsu, Kürdəmir, Zərdab və s.) səthində müxtəlif həndəsi formalarda qaşsaq yaranan torpaqlar necə adlanır?
- Qleyli
 - Karbonatlı
 - Podzol
 - Qaysaqlı
 - Çimli
134. Su eroziyası hansı tip torpaqların yayıldığı sahələrdə özünü daha çox biruzə verir? 1.Boz meşə, 2.Qara və şabalıd, 3.Qırmızı ferralit, 4.Sarı laterit, 5.Tayqa və şabalıdı, 6.Boz–meşə, 7.Tayqa–meşə, 8.Qəhvəyi.
- 1,2,5,7
 - 2,4,6,8
 - 1,3,4,6
 - 3,4,5,8
 - 4,6,7,8

135. Aqregeologiya oqrokultur kimya və torpaq xəritəçiliyinin təşəkkül tapması neçənci inkişaf mərhələsinə aiddir?
- 7
 - 5
 - 1
 - 2
 - 6
136. Torpaqda və biosferdə üzvi maddələrin ilkin mənbəyi nələrdir?
- Yosunlar
 - Heyvan çürüntüsü
 - Mineral birləşmə
 - İlkin produsetlər
 - Şibyələr
137. Torpaqşünaslıq elmi ilk dəfə hansı ölkədə yaranmışdır?
- Almaniya
 - Rusiya
 - Avstrya
 - İsveçrə
 - Norveç
138. Genetik torpaqşünaslığın yaranması mərhələsi neçənci inkişaf mərhələsidir?
- 7
 - 8
 - 10
 - 5
 - 9
139. Tropik meşələrin qırılıb məhv edildiyi bir çox sahələrdə hansı tip bitkilər əmələ gəlmişdir?
- kserofit meşələr
 - alçaq boylu kollar
 - epifitilər və lianlar
 - rütubətli meşələr
 - arid meşələr
140. Çay daşqınları zamanı çökdürülmüş çöküntülərdən ibarətdir. Bu hansı süxurlardır?
- Delüvial
 - Flüvial
 - Elüvial
 - Allüvial
 - Prolüvial
141. Torpaq möhtəviyyəti nədir?
- Torpağın rəngini əks etdirən morfoloji əlamətdir
 - Topraqda olan, üzvi və mineral hissədi.
 - Bioloji yeni törəmədir
 - Torpağın strukturumu əks etdirən elementin
 - Üzvi maddələrin çatlar vasitəsi ilə dərinliyə daxil olmasıdır
142. Ən əlverişli dəmyə əkinçiliyi üçün yararlı torpaqlar hansı ərazilərə uyğun gəlir?
- quru çöllərə
 - səhralara
 - buzlaqlara
 - meşə sahələrinə
 - yarım səhralara

143. Daha dözümlü struktura malik pestidlər hansı vasitələrlə yayılırlar?
- su və küləklə
 - atmosfer yağıntıları ilə
 - buz kütlələri ilə
 - cərəyanlarla
 - torpaq şumlanması
144. Davamlı inkişaf modeli nə zaman qəbul edildi?
- 1992
 - 1903
 - 1995
 - 1980
 - 1999
145. Tropik qurşağın əsasən hansı vilayətlərində çillik daha çox inkişaf etmişdir?
- rütubətli tropik vilayətlərdə
 - quru tropik vilayətlərdə
 - savanna vilayətində
 - ferralitləşmiş vilayətlərdə
 - vulkanik və lateritləşmiş vilayətlərdə
146. İynəyarpaqlı meşələr üçün üstünlük təşkil edən bitki örtüyü nədən ibarətdir?
- palıd, vələs, fisdıq
 - sidr ağacı, fisdıq, ağcaqayn
 - ağ şam, qara şam, küknar
 - fisdıq, vələs, qara şam
 - palıd, ağcaqayn, çinar
147. Tarla şəraitində həcm çəkisinin təyini üçün nədən istifadə olunur?
- Liksdən
 - Şüşə stəkan
 - Plastik silindrdən
 - Metal silindrdən
 - Ələkdən
148. Kür–Araz ovalığının ana süxurları Xəzər altından çıxmış müasir dördüncü dövr əksərən şorlaşmış ibarətdir.
- Allüvial çöküntülər
 - Delüvial çöküntülər
 - Prolüvial çöküntülər
 - Elüvial törəmələr
 - Göl çöküntüləri
149. Makrorelyefle şərtlənən mezakombinasiyaların nəkan daxilində bir–birini əvəz etməsinə nə deyilir?
- Meqakombinasiya
 - Mikrocombinaasiya
 - Mezokombinasiya
 - Makrokombinasiya
 - Metrokombinasiya
150. Torpağın bərk fazası nədən ibarətdir?
- Mineral və üzvi
 - Torpaq məhlulu
 - Torpaq havası
 - Torpaq canlıları
 - Mineral və torpaq

151. Ətraf mühitin mühafizəsinə hansı beynəlxalq təşkilat nəzarət edir?
- AŞPA
 - MDB
 - BMT
 - OPEK
 - TANAP
152. Avropanın hansı hissəsində torpaq ehtiyatlarının 30%–becərilən torpaqların payına düşür?
- Şimali Avropa
 - Cənubi Avropa
 - Orta Avropa
 - Şərqi Avropa
 - Qərbi Avropa
153. Torpaq nədir?
- torpaq mineral və üzvi maddədir.
 - bitki və heyvan yedişən əsas hissəyə deyilir.
 - bitki və heyvanat aləmi, yaşadığı yerdir.
 - həyat üçün vacib və əsas amildir.
 - torpağın üst münbit qatıdır.
154. Torpağın məhsuldarlığının artırılmasına nə deyilir?
- Adaptasiya
 - Rekultvasiya
 - Ekzarasiya
 - Deflyasiya
 - Meliorasiya
155. Boreal tayqa–meşə vilayətinin əsas iki tipi hansılardır? 1.Tayqa vilayəti, 2.Tundra vilayəti, 3.Meşə–çöl vilayəti, 4.Çəmən–meşə vilayəti.
- 1,3
 - 2,3
 - 1,2
 - 3,4
 - 1,4
156. Gübrələr, neft məhsulları kimyəvi preparatlarla çirklənmə hansıdır?
- Texnogen
 - Fiziki
 - Texniki
 - Bioloji
 - Kimyəvi
157. Torpağın neçə struktur səviyyəsi vardır
- 2
 - 4
 - 3
 - 5
 - 6
158. Torpaq əməlgəlmənin indiki mərhələsində qeyri–sabit maddələrdən ibarət müəyyən fond formalaşır bu fondun adı nədir?
- Maliyyə
 - Ehtiyat
 - Rezerv
 - Torpaq
 - Büdcə

159. A_0 akkumulyativ humus qatının hansı yarımqatıdır?
- meşə döşəməsi (xəzəli)
 - şum (akin) qatı
 - çim qatı
 - elüvial qat (elluvo-latinca yuyulma qatı)
 - torf qatı (torflu bataqlı torpaqlara xasdır)
160. $A_ş$ akkumulyativ humus qatının hansı yarımqatıdır?
- şum (akin) qatı
 - elüvial qat (elluvo - latinca yuyulma qatı)
 - meşə döşəməsi (xəzəli)
 - torf qatı (torflu bataqlı torpaqlara xasdır)
 - çim qatı
161. Suyun torpaq hissəciklərinə sivaşması (ilişməsi) vasitəsiylə torpağın kapillyar boşluqlarla suyu özünə yavaş - yavaş çəkərək qaldırması, yəni torpağın suqaldırma qabiliyyəti və ya kapilyarlığı hansı qüvvələrin təsiri ilə baş verir?
- Mensk qüvvələrinin
 - Daxili qüvvələrin
 - Xarici qüvvələrin
 - Ağırlıq qüvvəsinin
 - Dartınma qüvvəsinin
162. Torpaqsünaslıq elmi neçənci əsrdə formalaşmışdır?
- 10-cu əsr
 - 20-ci əsr
 - 17-ci əsr
 - 19-cu əsr
 - 15-ci əsr
163. Azərbaycanda torpaqsünaslıq elmi kimlər tərəfindən yaradılıb?
- H.Ə.Əliyev, M.E.Salayev
 - M.Müseyybov, V.V. Dokuçayev
 - Ş.B.Talıbov, M.M.Məmmədov
 - Sibirstev, Dokuçayev
 - V.İ.Volobuyev, V.V.Dokuçayev
164. Torpağın sukeçirmə qabiliyyətinə uducu kompleksdə hansı kationun olması pis təsir göstərir?
- NH_4
 - Na
 - NH_3
 - Ca
 - Mg
165. Torpağın üzvi maddəsinin əsas hissəsinə nə deyilir?
- Çürüntü
 - Münbit
 - Humin
 - Humus
 - Fulvo
166. Aşağı potensial münbitliyə malik torpaqlar hansılardır?
- podzol
 - şoran
 - çimli
 - qara
 - şorakət

167. Torpaq örtüyünün küləklə dağılmasına nə deyilir?
- Ekzarasiya
 - Eroziya
 - Meliorasiya
 - Deflyasiya
 - Korreksiya
168. Çirkənmiş ərazilərdə meşə və kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi nə adlanır?
- Radio rekultvasiya
 - Texniki rekultvasiya
 - Kimyəvi rekultvasiya
 - Bioloji rekultvasiya
 - Aqro rekultvasiya
169. Hal–hazırda Avstraliya ərazisinin neçə faizi mənimsənilmişdir?
- 35%-i
 - 43,7%-i
 - 21%-i
 - 25%-i
 - 40,5%-i
170. Torpaq əmələgəlmə prosesi nədir?
- Zaman daxilində süxurların parçalanmasıdır
 - Dağ süxurlarının və mineralların aşınması və sürüşməsi
 - İqlim elementlərinin, yəni istiliyin və rütubətin paylanması nəticəsində əmələ gələn maddədir
 - Bitki və heyvanat aləmi qalıqlarının çürüməsindən əmələ gələn üzvi–mineral birləşmədir
 - Geoloji quruluşun və relyef formalarının təsiri nəticəsində formalaşan üzvi–mineral kompleksdir
171. Tropik rütubətli–meşələr vilayətində tünd qırmızı və tünd tropik meşə torpaqları əsasən hansı süxurların üzərində formalaşmışdır?
- qələvi və əhəngli süxurlar üzərində
 - yura və təbaşir yaşlı süxurlar üzərində
 - laterit horizontlu süxurlar üzərində
 - izafi turşuluğun mövcud olduğu dağ süxurlarında
 - eroziyanın sürətli inkişaf etdiyi sahələrdə
172. Müxtəlif yollarla heyvanların yeminə və insan qidasına daxil olan maddələr hansıdır?
- infraqırmızı şüalar
 - azot gübrələri
 - ağır metallar
 - pestisidlər
 - karbon oksidləri
173. Kiçik miqyaslı xəritələrdə torpaq konturlarının birləşdirilməsi prosesi necə adlanır?
- kadastr
 - generalizasiya
 - kartoqram
 - bonitirovka
 - müfəssəllik
174. Bitkinin vegetasiya dövrünün sürətini artıran və məhsulun tez yetişməsinə səbəb olan element hansıdır?
- Karbon
 - Azot
 - Kalium
 - Maqnezium
 - Fosfor

175. Bozqır rayonlarında onurğalılar, xüsusilə gəmiricilər torpağın səthində yuvadan çıxardıqları torpaq hesabına xırda təpəciklər əmələ gətirirlər, bu hansı relyef formasını yaradır?
- Mikrorelyef
 - Nanorelyef
 - Mezurelyef
 - Makrorelyef
 - Meqarelyef
176. İlk torpaqəmələgəlmə prosesi nə ilə başlayır?
- Torpağın məsaməliyinin artması
 - Qranulometrik tərkibinin ağırlaşması ilə
 - Torpağın strukturunun pozulması ilə
 - Dağ süxurlarının aşınmaya məruz qalması ilə
 - Torpağın kipliyinin artması
177. Torpaqların qiymətləndirilməsində əsasən hansı torpaq göstəriciləri nəzərə alınır?
- Mikroelementlər
 - Qida elementləri
 - Şoraketlik
 - Strukturluq
 - Məsaməlik
178. Torpaqların şorlaşmasının əsas səbəbləri nədir?
- dəmyə əkinçiliyinin inkişafı
 - minerallaşmış qrunt sularının səviyyəsinin qalxması
 - minerallaşmış qrunt sularının səviyyəsinin aşağı düşməsi
 - mineral ehtiyatların intensiv istismarı
 - şəhər və kənd məskənlərinin çoxalması
179. Torpağın ayrı–ayrı spesifik xassələrinin formalaşması, podzollaşma, humus akkumlyasiyası, aprekat yaranma, və s torpağın hansı prosesinə aiddir?
- mikroproses
 - mezoproses
 - makroproses
 - meqoproses
 - metoproses
180. Torpaqşünaslıq elmini kim yaratmışdır?
- Dokuçayev
 - Salayev
 - Həsənov
 - Erotosfen
 - Ptolomey
181. Tropik yarımsəhra və səhra vilayətlərinin formalaşmasında hansı coğrafi elementböyük rol oynayır?
- rütubətli musson küləkləri
 - isti okean cərəyanları
 - quru passat küləkləri
 - qərb küləkləri cərəyanı
 - şimal–qərb küləkləri
182. Torpaq sahələrinin ekoloji şəraitini nəzərə almaqla genişləndirilməsi əsasən hansı ərazilərin hesabına mümkündür?
- bedlend ərazilər
 - bağ çəmənləri
 - yarımsəhralar

- arid çöllər
 - meşə sahələri
183. Subtropik qurşaq üçün xarakterik olan torpaq–əmələgəlmə prosesi hansılardır? 1.Soranvari və şorakətli, 2.Subtorpik ferralitləşmə, 3.Qəhvəli torpaqlar, 4.Lateritləşmə, 5.Boz torpaqlar, 6.Subtropik bataqlıqlar, 7.Siallit torpaqlar, 8.Subtropik bərkimə.
- 2,3,5,8
 - 1,3,5,7
 - 2,4,5,8
 - 3,4,7,8
 - 4,5,7,8
184. Son 300 ildə Yer kürəsinin əsas sahələri olan meşə, otlaq və əkin sahələrində artım və azalma nisbəti necə dəyişmişdir?
- meşə–azalmış, otlaq–artmış, əkin–azalmışdır
 - meşə–azalmış, otlaq–dəyişməmiş, əkin–artmışdır
 - meşə–dəyişməmiş, otlaq–azalmış, əkin–azalmışdır
 - meşə–artmış, otlaq azalmış, əkin–artmışdır
 - meşə–artmış, otlaq–artmış, əkin–dəyişməmişdir
185. İnsanların plansız kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olması nəticəsində hansı eroziya formaları üzə çıxır?
- takerlər və düyünlər
 - mərz və fasiya
 - sirk və morenlər
 - yuyulmuş ana süxur
 - yarıqan və irriqasiya
186. Subtropik qurşada kserofit–meşə və kolluqlu–bozqır vilayətlərin əsas tipi hansılardır?
- qırmızımtıl–qara
 - sarı və qırmızı
 - qəhvəyi və boz–qəhvəyi
 - qara və şabalıdı
 - gilli və qleyli sarı
187. Eroziyanın növləri hansılardır?
- Geoloji eroziyadır, sürətli eroziya
 - Kimyəvi və fiziki eroziya
 - Struktur eroziya, xətti eroziya
 - Xətti eroziya, bioloji eroziya
 - Səthi eroziya, xətti eroziya
188. Zülallar, karbohidratlar, üzvi turşular, yağlar, liqnin, qətranlar, mumlar, torpağın üzvi maddələr kütləsinin neçə faizini təşkil edirlər?
- 30–40%–ni
 - 20–25%–ni
 - 10–15%–ni
 - 45–50%–ni
 - 55–60%–ni
189. Tropiklərin ən tipik torpaq əmələ gətirən süxuru hansıdır?
- Əhəngdaşı süxurlar
 - Lössəkilli çöküntülər
 - Qədim allüvial çöküntülər
 - Qırmızı çöküntülər
 - Kəbonatlı gillicələr

190. Hansı xüsusiyyətə görə podzol torpaqlar podzol, mülayim-soyuq, donuşlu və podzol soyuq uzunmüddət fatsiyal yarımtiplərə bölünür?
- Nəmliyinə görə
 - Torpaqəmələgəlmə şəraitinə görə
 - İqliminə görə
 - Humus qatının qalınlığına görə
 - Temperatur rejiminə görə
191. Torpağa qurğuşun tullantıları hansı vasitəsilə atılır?
- yeyinti sənayesi
 - neft sənayesi
 - qara metallurjiya
 - əlvan metallurjiya
 - avtomobillər
192. Torpaqların keyfiyyətə qiymətləndirilməsi neçə bal sistemində aparılır?
- 70 bal
 - 100 bal
 - 50 bal
 - 10 bal
 - 5 bal
193. Torpaqların tədqiq olunması və torpaq–kadastr işləri mərhələsi işləri neçənci inkişaf mərhələsidir?
- 4
 - 2
 - 1
 - 5
 - 6
194. Torpaqdan kənd təsərrüfatında istifadə zamanı münbitlik hansıdır?
- bioloji
 - iqtisadi
 - sosial
 - effektiv
 - fiziki
195. Ölçüsü 1mm–dən kiçik hissəciklər isə nə adlanır?
- Torpağın humus hissəsi
 - Torpağın skelet hissəsi
 - Torpağın narın hissəsi
 - Torpağın humin hissəsi
 - Torpağın dayaq hissəsi
196. Maddələrin çevrilməsi və daşınması ilə bağlı elementar aktların baş verdiyi bu qrup proseslər nə adlanır?
- meqaproseslər
 - makroproseslər
 - mezoproseslər
 - mikroproseslər
 - metaproseslər
197. Torpaqların müxtəlif dərinliklərində və aşınma qabığında toplanan dəmirli–kvarslı konkresiyalar necə adlanır?
- Brekçiyalar
 - Lateritləşmə
 - Lyoslaşma

- Terralitleşmə
 - Solonçaklar
198. Subboreal meşə vilayətinin meşə örtüyündən məhrum olduğu ərazilər hansılardır?
- Şərqi Avropa və Cənubi Asiya
 - Qərbi Avropa və Şimali Amerika
 - Cənubi Amerika və avstraliyanın cənubu
 - Şərqi Asiya və Şimali Amerikanın qərbi
 - Afrikanın Aralıq dənizi sahilləri
199. Əlverişsiz torpaqlar hansılardır
- Struktursuz
 - Podzollu
 - Qırmızı
 - Strukturlu
 - Şorlaşmış
200. Subtropik qurşaqda əkinçilikdə ən çox hansı tip torpaqlardan istifadə olunur?
- boz–podzol və podzol–qleyli torpaqlar
 - şabalıdı və şoran torpaqlardan
 - qəhvəyi və bərkimiş qara torpaqlardan
 - sarı–qırmızı və ferralitleşmiş torpaqlardan
 - duzların səthə çıxıdığı şoran torpaqlardan
201. Torpik qurşaqlarda meşə altındakı torpaqların günəş şüaları almaması nə ilə nəticələnir?
- lyanakimlərin miqdarı artır və cəngəliklər yaranır
 - torpaq səthi bəsitləşir və humusun miqdarı azalır
 - qələvi və əhəng tipli süxurlar üstünlük təşkil edir
 - torpağın səthi tez parçalanan üzvi qalıqlarla örtülür
 - rütubətin miqdarı və bataqlıqlaşma prosesi sürətlənir
202. Yarımsəhra vilayətlərində seyrəkləşmiş, səhrələşmiş savannalarda hansı tip torpaqlar yayılmışdır?
- qırmızımtıl–qonur torpaqlar
 - açıq şabalıdı torpaqlar
 - rütubətli sarı torpaqlar
 - boz, boz–qonur torpaqlar
 - qırmızımtıl–qonur torpaqlar
203. Karel və ya Tundra nə deməkdir?
- şaxtılı yer
 - meşəsiz yer
 - bataqlıq
 - soyuq ərazi
 - bitkisiz yer
204. Əhalinin artım səviyyəsini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin genişlənməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır?
- eroziya və denudasiya proseslərinin artmasına
 - irriqasiya landşaftlarının genişlənməsinə
 - tropik meşələrin sürətlə qırılmasına
 - sürüşmə hallarının intensivləşməsinə
 - okeanların süni şəkildə qurudulmasına
205. Tundrada hansı torpaq tipləri yayılmışdır?
- Qleyli çürüntülü torpaqlar, torflu torpaqlar
 - Qleyli podaollaşmış torpaqlar, podzol torpaqlar
 - Qleyli torpaqlar, qleyli-torflu torpaqlar

- Qleyli troflu torpaqlar, torflu torpaqlar
 - Qleyli çürüntüsüz torpaqlar, qleyli torpaqlar
206. Hava ilə birlikdə torpağın üst qatına keçən, torpaq hissəciklərinin aralarında əmələ gələn su necə adlanır?
- Qravitasion su
 - Buxar (par) şəkilli su
 - Hiqroskopik su
 - Pərdə suyu
 - Kapilyar su
207. Tropik torpaqlar dünyanın quru sahəsinin nə qədərini tutur?
- 3/4-dən çoxunu
 - 1/4-dən çoxunu
 - Yarısını
 - 1/3-ni
 - 1/5-ni
208. A₂ akkumulyativ humus qatının hansı yarımqatıdır?
- çim qatı
 - torf qatı (torflu bataqlı torpaqlara xasdır)
 - şum (ekin) qatı
 - elüvial qat (elluvo-latinca yuyulma qatı)
 - meşə döşəməsi (xəzəli)
209. Torpağa müasir baxışların yaranması neçənci inkişaf mərhələsidir?
- 6
 - 5
 - 1
 - 2
 - 7
210. Humus probleminin həllində mühüm rol oynamış “Torpağın üzvi birləşmələri” monoqrafiyasının müəllifi?
- V.P.Vilyams (1863–1939)
 - L.İ.Prasolov (1875–1954)
 - P.S.Kossoviç (1862–1915)
 - H.M.Sibirtes (1860–1900)
 - K.K.Hedroys (1872–1932)
211. Torpaqda üzvi maddənin elmi tədqiqatına nə vaxt başlanmışdır?
- XIX əsrin yarısı
 - XX əsrin əvvəli
 - XI əsrin sonu
 - XIX əsrin II yarısı
 - XXI əsrin yarısı
212. Amerika qitəsində hansı ölkənin 50%-ə qədəri azməhsuldar və qeyri-məhsuldar sahələrdən ibarətdir?
- Boliviya
 - Argentina
 - Kanada
 - Meksika
 - Brazilya
213. Unikal mürəkkəb tərkibə malik təbii cismə nə deyilir?
- yarpaq
 - torpaq

- humus
 - münbitliyi
 - budaq
214. Boz torpaqların hansı yarım tipləri mövcuddur? 1.Şorakətli, 4.Kirəclli, 2.Tünd, 5.Açıq–boz, 6.Rütubətli.
- 1,3,4
 - 2,4,6
 - 1,3,5
 - 2,3,5
 - 4,5,6
215. Palıd–vələs qarşılıqlı kserofit meşələrin altında əsasən hansı torpaq tipi əmələ gəlir?
- qəhvəyi torpaqlar
 - boz–qəhvəyi torpaqlar
 - şabalıdı torpaqlar
 - sarı torpaqlar
 - podzol torpaqlar
216. Gigiyena cəhətdən torpaqların keyfiyyətini və təhlükəsizlik dərəcəsini müəyyən edir. Bu hansı monitorinqdir?
- Lokal
 - Regional
 - Fon
 - Qlobal
 - Beynəlxalq
217. Bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə şəhərlərin ərazisi hansı torpaqların hesabına genişləndirilir?
- süni göllərin hesabında olan torpaqlar
 - faydalı qazıntıların yayıldığı torpaqlar
 - şumlanan torpaqların hesabına
 - dağlıq ərazilərin torpaqları
 - bataqlıq torpaqların hesabına
218. Azərbaycanı bütünlükdə torpaqların (100%) yuyulma və drenaj sisteminə ehtiyac olan rayon hansıdır?
- Kürdəmir
 - Salyan
 - Beyləqan
 - Ağstafa
 - İsmayıllı
219. Hansı vilayətlərdə gündüzlə gecə temperaturları arasında böyük fərq olduğundan burada fiziki aşınma daha qüvvətli gedir?
- Adalarda
 - Kontinentallarda
 - Yarımadalarda
 - Sahillərdə
 - Ekvatorda
220. Fulvoturşları, humun turşuları və huminlər nəyin komponentləridir?
- Üzvi gübrənin
 - Torfun
 - Silosun
 - Humusun
 - Peyinin

221. Süxur temperaturun təsir ilə parçalandıqda bu prosesə nə deyilir?
- Kimyəvi aşınma
 - Şaxta aşınması
 - Bioloji aşınma
 - Fiziki aşınma
 - Termiki aşınma
222. Azərbaycanda torpaqəmələgəlmə şəraitindən asılı olaraq qara torpaqlar hansı yarımtyplərə bölünür? 1.yuyulmuş, 2.bərkimiş, 3.karbonatlı, 4.adi, 5.sadə, 6.mürəkkəb.
- 3,4,5,6
 - 2,4,5,6
 - 1,2,3,6
 - 1,3,5,6
 - 1,2,3,4
223. Xırda, çox vaxt isə mikrorelyeflə əlaqədar olan ETH bir–birini əvəz etməsinə nə deyilir?
- Meqakombinasiya
 - Mezokombinasiya
 - Makrokombinasiya
 - Mikrokombinasiya
 - Metrokombinasiya
224. Elementar torpaq areallarının qanunauyğun məcmusuna nə deyilir?
- Torpaq örtüyünün strukturu
 - Bitki örtüyünün strukturu
 - Heyvan örtüyünün strukturu
 - Humus örtüyünün strukturu
 - Humin örtüyünün strukturu
225. Rütubət tutumunun hansı iki növü fərqləndirilir?
- Cüzi və tarla
 - Tam və tarla
 - Tam və kameral
 - Çöl və tarla
 - Kameral və tarla
226. Kimyəvi maddələrin atmosferdə uzaq məsafələrə aparılması hesabına baş verən çirklənmənin ümumi planetar yayılmasına nəzarət sistemidir? Bu hansı monitorinqdir?
- Regional
 - Lokal
 - Qlobal
 - Fonal
 - Beynəlxalq
227. İzafi turşuluğun olduğu, eroziyanın və səth laterit horizantların təsiri nəticəsində münbitliyi azalan və istifadəyə yaramayan torpaqlar hansı ərazilərdədir?
- tropik səhra və yarımşəhralarda
 - torpiklərin quru savannalarında
 - tropik kserofit–meşə qurşağında
 - tropik rütubətli–meşələr vilayətində
 - tropik qəhvəyi–qırmızı və qara torpaqlarda
228. Quru passat küləklərinin təsiri altında olan təbii qurşağ hansıdır?
- mülayim qurşağın səhra və yarımşəhraları
 - tropik qurşağın səhra və yarımşəhraları
 - şimal və cənub qütblərin buzlaq sahələri
 - subtorpik qurşağın rütubətli əraziləri

- tropik qurşağın quru savannaları
229. Tundra zonasında əmələ gələn əsas torpaq tipləri hansılardır?
- dağ-meşə, humuslu-podzol, şorakətli
 - podzol, boz-qonur, illüvial-podzol
 - qleyli-çürüntülü, qırmızımtıl-sarı
 - qleyli, illüvial-humuslu, torflu-qleyli
 - şoranvari, qumlu-boz, elyuvial-podzol
230. Kənd təsərrüfatına və torpaq sahələrinə kəskin ziyan vuran gəmiricilərin artmasına səbəb nədir?
- suvarma əkinçiliyinin inkişafı
 - meşələrin qırılması
 - yamac eroziyalarının çoxalması
 - yeraltı suların səviyyəsinin qalxması
 - geniş sahələrin şumlanması
231. Qonur yarımşəhra torpaqlarının əsas zona xüsusiyyəti nədən ibarətdir?
- mikrobioloji prosesin zəif getməsindən
 - mexaniki tərkibin yüngül olmasından
 - şorakət prosesinin yaranmasından
 - mexaniki tərkibin ağır olmasından
 - qrunut sularının yaxında yerləşməsindən
232. Yer kürəsində təxminən nə qədər torpaq sahəsi süni şəkildə qurudulmuşdur?
- 6 min.km²
 - 2,5 min.km²
 - 8 min.km²
 - 4,6 min.km²
 - 3 min.km²
233. Eroziyaya qarşı müxtəlif ağac, kol cisimləri və ot səpilməsi ilə aparılan mübarizə tədbirləri necə adlanır?
- hidromeliorasiya
 - rekultivasiya
 - irriqasiya
 - fitomeliorasiya
 - defilyasiya
234. Podzol torpaqların illüvial qatdakı qonur rəng hansı birləşmələrin yuyulması ilə əlaqədardır?
- Mineral birləşmələrin
 - Alüminium birləşmələrin
 - Üzvi birləşmələr və dəmir oksid
 - Karbonatlı birləşmələrin
 - Hidrolakkolitlərin yuyulması ilə
235. Azərbaycanda hündürlük qurşaqları üzrə bir-birini qanunauyğun əvəz edən torpaq tipləri.
- Dağ-qara, podzol, boz-çəmən
 - Boz-çəmən, dağ-şabalıdı, şoran
 - Sarı, dağ-çəmən, dağ-meşə
 - Dağ-şabalıdı, dağ-meşə, dağ-çəmən
 - Şoran, dağ- qara, boz-qonur
236. Kür çayının subasar tərraslarında hansı torpaqlar yayılmışdır?
- Tuqay meşə
 - Çəmən meşə
 - Dağ meşə
 - Dağ çəmən
 - Tuqay çəmən

237. Torpaqda suyun donması iri məsamələrdə neçə dərəcə temperaturda baş verir?
- -1°C
 - 0°C
 - 5°C
 - -5°C
 - 10°C
238. Azərbaycan torpaq coğrafiyası elminin inkişafında rol olmuş alimlər (Eldar düzündə, Samuxda)
- V.R.Volobuyev
 - İ.Y.Kovalevski
 - P.S.Kossoviç
 - S.A.Zaxarov
 - V.V.Dokuçayev
239. Spesifik torpaq–ekoloji monitorinqinin neçə vardır?
- 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
240. Ana süxurların aşınma məhsulları olub, yarandığı yerdə toplanırlar:
- Elüvial
 - Delüvial
 - Prolüvial
 - Allüvial
 - Flüvial
241. Yüksək potensial münbitliyə malik olan torpaqlar hansılardır?
- podzol
 - şorakət
 - çimli
 - şoran
 - qara
242. Dünyanın torpaq fondu Yer səthi sahəsinin neçə hissəsinin təşkil edir?
- $3/5$
 - $2/4$
 - $1/4$
 - $2/3$
 - $1/3$
243. Torpaqların xassələri və münbitliyi haqqında pərakəndə biliklərin yaranması hansı inkişaf mərhələsinə aiddir?
- X mərhələ
 - II mərhələ
 - V mərhələ
 - VI mərhələ
 - I mərhələ
244. Laterritləşmə prosesinin yaranması hansı təbii hadisənin hesabına baş verir?
- kserofit meşə və quru savannalarda torpaqların minerallaşması ilə
 - quraq mövsümün daha uzun yağıntıların isə nisbətən az olduğu ərazilərdə
 - dəmir birləşmələrinin, torpaq məhlullarının yan axınlarının gətirilməsi ilə
 - termik şəraitin oxşar olduğu torpaqların yayılmasında rütubətin çoxluğu ilə
 - yodlu–bromlu məhlulların torpaq səthindən dərinliklərə yuyulması ilə

245. Torpaqların müxtəlif dərinliklərində və aşınma qabığında toplanan dəmirli–kvarslı konkresiyalar necə adlanır?
- solonçaklar
 - brekçiyalar
 - lyoslaşma
 - terralidləşmə
 - lateridləşmə
246. Afrika regionunun torpaq ehtiyatlarından əsasən hansı istiqamətdə istifadə edilir?
- sənaye sahələri
 - ölümlər üçün
 - əkinçilik üçün
 - bağ sahələri
 - faydalı qazıntılar
247. Çəmən-şoran torpaqların səciyyəvi əlaməti.
- Məsəməliliyin az olması
 - Humusun aşağı miqdarda olması
 - Üst qatın yumşaq olması
 - Humusun yüksək miqdarda olması
 - Üst qatın kip olması
248. Dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının neçə faizi suvarılan torpaqların payına düşür?
- 50%–dən çox
 - 35%–dən az
 - 70%–dən az
 - 47%–dən az
 - 60%–dən çox
249. Azərbaycanda torpağın ekoloji cəhətdən qiymətləndirilməsi və bonitirovkanın ekoloji problemləri, ekoloji modellər tərtib edilməsi işi kimin adı ilə bağlıdır?
- V.P.Volobuyev
 - Q.Ş.Məmmədovun
 - Ş.G.Həsənov
 - K.D.Qlinka
 - V.P.Vlyams
250. Lateridləşmə prosesinin yaranması hansı təbii hadisənin hesabına baş verir?
- dəmir birləşmələrinin, torpaq məhsullarının yanaxınlarının gətirilməsi ilə
 - quraq mövsümün daha uzun yağıntıların isə nisbətən az olduğu ərazilərdə
 - kserofit meşə və quru savannalarda torpaqların minerallaşması ilə
 - termik şəraitin oxşar olduğu torpaqların yayılmasında rütubətin çoxluğu ilə
 - yodlu–bromlu məhlulların torpaq səthindən dərinliklərə yuyulması ilə
251. Sahəsi 2,2 milyon hektar olan Kür-Araz ovalığı torpaqlarının təxminən neçə %-i orta və şiddətli dərəcədə şorlaşmış torpaqlardan ibarətdir?
- 70 %-i
 - 30 %-i
 - 80 %-i
 - 60 %-i
 - 100 %-i
252. Qleyli podzollu və podzol illivial torpaq örtüyü hansı zonada əmələ gəlir?
- Tayqa
 - Tundra
 - Meşə–bozqır
 - Enliyarpaqlı meşələr

- İynəyarpaqlı meşələr
253. Humusun ekstraksiya olmayan hissəsinə nə deyilir?
- Humus
 - Humin
 - Münbit
 - Himato
 - Prohumin
254. Kənd təsərrüfatından istifadə olunan torpaqların eroziya prosesinə məruz qalmasına əsas səbəb nədir?
- Heyvandarlıq sahələrinin genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi
 - Əhalinin sürətlə artması və ərzağa tələbatın artması
 - Düzənlik ərazilərdə yalnız taxılçılığın inkişaf etdirilməsi
 - Dağ yamaclarında yalnız irriqasiya əkinçiliyindən istifadə olunması
 - Yamac boyu şumlanma, intensiv otarılma və meşələrin məhv edilməsi
255. İnsan fəaliyyətinin bütün növlərinin, regionun ətraf mühitinin vəziyyətinə təsirinin qiymətləndirilməsinə yönəlib. Bu hansı monitorinqdi?
- Qlobal
 - Lokal
 - Regional
 - Fon
 - Beynəlxalq
256. Lateritləşmiş sahələrdə formalaşan dəmirli–kvarslı hissələr torpağın hansı sahələrində toplanır?
- əhəng tərkibli süxurların üstünlük təşkil etdiyi sahələrdə
 - torpaqların müxtəlif dərinliklərdə və aşınma qabığında
 - rütubətlənmə və torpaqəmələgətirici süxurların üstünlük təşkil etdiyi ərazilərdə
 - termik şəraitin oxşar olduğu dərin qatlarda
 - bataqlıqlaşmanın intensiv getdiyi rütubətli sahələrdə
257. Torpağın bərk fazasını hansı minerallar təşkil edir?
- maqnatik və çökmə
 - maqmatik
 - metamorfik
 - törəmə
 - ilkin və törəmə
258. Səhraların bitki örtüyü əsasən hansı bitki qruplaşmalarından ibarətdir?
- ağac bitkilərindən
 - psammofit və efemeroidlərdən
 - taxıl və ot bitkilərindən
 - mamır və şibyələrdən
 - şoran–kol efermerlərindən
259. Ferralitləşmə prosesinin getməsi üçün lazım olan yağıntı miqdarını göstər:
- 1000–1200 mm
 - 500–800 mm
 - 800–1000 mm
 - 1500–1600 mm
 - 200–300 mm
260. Torpağın bərk fazası nədən ibarətdir?
- Mineral və üzvi
 - Torpaq məhlulu
 - Torpaq havası
 - Torpaq canlıları

- Mineral və torpaq
261. Torpağı təmizləyərkən aqronomik və bioloji tədbirlər kompleksi tətbiq edilir. Hansı üsuldu?
- Texniki
 - Kimyəvi
 - Fiziki
 - Mexaniki
 - Aqrobioloji
262. Respublika ərazisində eroziyaya məruz qalmış torpaqlar ümumi sahənin neçə faizini təşkil edir?
- 36,4%-ni
 - 50,3 %-ni
 - 45,5%-ni
 - 60,0%-ni
 - 27,7%-ni
263. Qısa müddət ərzində çoxlu miqdarda gətirmələr malik olan axırı hansı hadisəni xarakterizə edir?
- külək
 - sürüşmə
 - eroziya
 - sunami
 - sel
264. Azərbaycanda şoran və şorakət torpaqlar hansı ərazidədir?
- Zaqatala
 - Abşeron
 - Quba
 - Aran
 - Qusar
265. Hansı su minerallarının kristal şəbəkəsində müəyyən yer tutur, lakin torpaqəmələgəlmə prosesində bilavasitə iştirak etmir?
- Kapilyar su
 - Buxar (par) şəkilli su
 - Hiqroskopik su
 - Pərdə suyu
 - Kimyəvi əlaqəli su
266. Zülallar, karbohidratlar, üzvi turşular, yağlar, liqnin, qətranlar, mumlar torpağın üzvi maddələr kütləsinin neçə faizini təşkil edirlər?
- 55-60% -ni
 - 20-25% -ni
 - 30-40% -ni
 - 45-50% -ni
 - 10-15% -ni
267. Hər hansı bir maddənin yüksək dərəcədə narın xırdalanmış və ya disperslik halı necə adlanır?
- Heyvan və bitki qalıqları
 - Bərk cisimlər
 - Kəbud hissəciklər
 - Kolloidlər
 - Mənimsənilən maddələr
268. Tropik rütubətli–meşələr vilayətində tünd qırmızı və tünd tropik meşə torpaqları əsasən hansı süxurların üzərində formalaşmışdır?
- qələvi və əhəngli süxurlar üzərində
 - yura və təbaşir yaşlı süxurlar üzərində
 - laterit horizontlu süxurlar üzərində

- izafi turşuluğun mövcud olduğu dağ süxurlarında
 - eroziyanın sürətli inkişaf etdiyi sahələrdə
269. Ən zəif mənimsənilmiş və yalnız özünəməxsus kənd təsərrüfatı bitkiləri yetişdirilən qurşaq hansıdır?
- ekvatorial qurşaq
 - tropik qurşaq
 - mülayim qurşaq
 - subboreal qurşaq
 - subtropik qurşaq
270. Torpağın qaz şəkilli fazası nədən ibarətdir?
- Mineral və üzvi
 - Torpaq canlısı
 - Torpaq məhlulu
 - Torpaq havası
 - Torpaq yosunu
271. Torpaq tiplərinin, genetik horizontlar sistemi, qara torpaq, podzollu torpaqlar və s yaranır. Bu hansı prosesdir?
- mikro
 - mezo
 - makro
 - meqa
 - meto
272. Dünyanın ümumi torpaq fondu nə qədərdir?
- 14055 milyon ha
 - 868 milyon ha
 - 13392 milyon ha
 - 15500 milyon ha
 - 19810 milyon ha
273. Adambaşına düşən əkin torpaqları nə qədərdir?
- 0,13 ha
 - 0,20 ha
 - 0,26 ha
 - 0,27 ha
 - 0,25 ha
274. Qazaxıstan subtropik ərazilərində yerləşən Qaraqum və Qızılqum səhralarının şorlanmasına və bataqlıqlaşmasına səbəb nədir?
- Bəzi sahələrdə kənd təsərrüfatının intensiv inkişaf etdirilməsi
 - Orta illik yağıntıların çox olması və buxarlanmanın az olması
 - Amudərya və Sırdərya çaylarından çəkilmiş suvarma kanalları
 - Azov dənizinin suyunun artılması məqsədilə çəkilmiş su kanalları
 - Heyvandarlıq sahələrinin inkişaf etdirilməsi
275. Diametrləri 0,25 mm-dən böyük olan mürəkkəb zərrələrə nə deyilir?
- kolloidlər
 - zərrəciklər
 - hissəciklər
 - aqreqatlar
 - fiziki gil
276. Boz-meşə torpaqlarının əmələ gəldiyi iqlim şəraitini, bitki örtüyünü və süxurlarını müəyyən et.
- subtropik, relikt meşələr, metamorfik-çökmə, bolonlu-gillicəli, ekvatorial
 - boreal, qara şam, torflu-qleyli (qalıq podzol), kontinental

- kontinental, ot birkiləri ilə zəngin enliyarpaqlı meşələr, lősəbənzər gillicələr
 - eknatorial, kolla və kolluklar, şoranlıqlar
 - kontinental, toz ağacı və ağcaqanad, bolonlu–gillicəli, kolla və kolluklar
277. Dehumifikasiya prosesinin açıqlamasını göstər?
- torpaqların mühafizəsi və deklarasiyası
 - torpaqların deqradasiyaya qarşı davamlılığı
 - torpaqların tərkibindəki humus ehtiyatı itkisi
 - torpaq üzərindəki çəmən və örüşlərin istismarı
 - torpaqların gübrələrlə təmin olunması prosesi
278. İnsanların təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində torpaqların pozulmuş və yararsız hissələrinin mühafizəsi necə adlanır?
- hodroirriqasiya
 - defilyasiya
 - meliorsiya
 - rekultivasiya
 - dehumifikasiya
279. Torpaq səthinin müvəqqəti səthi axınlar vasitəsilətdricən yuyulub aparılması prosesi eroziyanın hansı tipinə aiddir?
- yağış eroziyası
 - yarıqan eroziyası
 - külək eroziyası
 - günəş eroziyası
 - səthi eroziya
280. Kim torpağı böyük bir laboratoriya–həm əmək vasitəsi, həm əmək materialı, həm də məskən salmaq üçün yer verən arsenal–kollektivin bazisi adlandırmışdır?
- Vladimir Ulyanov
 - Fridrix Engels
 - Karl Marks
 - Dokuçayev
 - Vıotski
281. Tayqa–meşə landşaftlarının torpaqları hansı bitki formasiyaları altında əmələ gəlir?
- iynə yarpaqlı meşələr altında
 - kollar və çəmənlik bitkiləri altında
 - enli yarpaqlı meşələr altında
 - tropik zonanın rütubətli meşələri altında
 - bataqlıq bitkiləri altında
282. Hansı humus maddələri suda həll olmur, lakin qələvilərdə həll olur?
- mor
 - fulvo turşuları
 - mull
 - humin turşuları
 - moder
283. Azərbaycanın ovalıq ərazilərində yovşanlı-efemerli və şoran bitkili yarımsəhra zonasında, səth suları ilə yuyulmayan rejim şəraitində hansı torpaqlar əmələ gəlir?
- Şabalıdı torpaqlar
 - Çürüntülü-bataqlı torpaqlar
 - Boz torpaqlar
 - Çimli torpaqlar
 - Tuqay torpaqları

284. Torpağın maye fazası nədən ibarətdir?
- Üzvi hissə
 - Torpaq havası
 - Torpaq canlıları
 - Minel
 - Torpaq məhlulu
285. Müxtəlif torpaqlarda həcmi çəkisi hansı aralıqlarda olur?
- 3,4-3,7
 - 1,9-2
 - 2-2,5
 - 2,7-3,1
 - 1-1,8
286. Münbitliyin neçə növü var?
- 2
 - 5
 - 6
 - 3
 - 4
287. Torpağın məhsuldarlığının artırılmasına nə deyilir?
- Adaptasiya
 - Rekultvasiya
 - Ekzarasiya
 - Deflyasiya
 - Meliorasiya
288. Rütubətli subtropiklərin ən səciyyəvi torpaq tipi hansıdır?
- Şoran torpaqlar
 - Boz torpaqlar
 - Qırmızı torpaqlar
 - Çimli podzol torpaqlar
 - Bataqlı torpaqlar
289. Yer küərsində kənd təsərrüfatı sahələri neçə hektardır?
- 4,8 mlrd.ha
 - 4,0 mlrd.ha
 - 5 mlrd.ha
 - 4,6 mlrd.ha
 - 4,3 mlrd.ha
290. Azərbaycanda texnogen çirkənmə hansı ərazidədir?
- Qazax
 - Biləsuvar
 - Abşeron
 - Gəncə
 - Aran
291. Subtropik qurşaqda sahəsi ən geniş yayılmış vilayətlər hansıdır?
- savanna vilayəti
 - rütubətli meşə vilayəti
 - kserofit meşə vilayəti
 - kolluq–bozqır vilayəti
 - yarımsəhra və səhra vilayəti

292. Tropik rütubətli və dəyişən rütubətli meşələr torpaq–bioiqlim vilayəti daxilində necə adlandırılır?
- humid və semihumid
 - humid və arid
 - semiard və semihumid
 - kserofit və humid
 - arid və kserofil
293. Tipik qara torpaqlarda humus qatının qalınlığı necə santimetrdir?
- 5–10 sm
 - 1–2 sm
 - 40–60 sm
 - 10–20 sm
 - 20–40 sm
294. Münbitlik haqqında təlimin inkişafı kimin adı ilə bağlıdır?
- Ptolomey
 - Dokuçayev
 - Zomokosov
 - Sibirstev
 - Vilyams
295. Lateritləşmiş sahələrdə formalaşan dəmirli–kvarzlı hissələr torpağın hansı sahələrində toplanır?
- torpaqların müxtəlif dərinliklərdə və aşınma qabığında
 - əhəng tərkibli süxurların üstünlük təşkil etdiyi sahələrdə
 - rütubətlənmə və torpaqəmələgətirici süxurların təşkil etdiyi ərazilərdə
 - termik şəraitin oxşar olduğu dərin qatlarda
 - bataqlıqlaşmanın intinsiv getdiyi rütubətli sahələrdə
296. Azərbaycanda torpaqşünaslıq elminin yaradıcısı kim olub?
- H.Zərdabi
 - M.Əsgərbəyli
 - Ə.Q.Zeynalov
 - B.M.Ağayev
 - M.E.Salayev
297. Qırmızı torpaqlar hansı çöküntülər üzərində əmələ gəlir?
- terra rossa çöküntülər
 - lössəkilli çöküntülər
 - gillicəli çöküntülər
 - karbonatlı çöküntülər
 - turş mühitə malik çöküntülər
298. Tropik qurşağın ən çox mənimsənilən torpaqları hansı ərazilərə məxsusdur?
- dağlıq ərazilərə
 - yarımsəhra ərazilərə
 - savannalara
 - rütubətli meşələrə
 - qırmızımtıl–ferralit torpaqlara
299. Açıq akkumulyativ humus qatının hansı yarımqatıdır?
- çim qatı
 - meşə döşəməsi
 - torf qatı
 - şum qatı
 - elüvial qat

300. Massiv dağ süxurlarının va onun minerallarının mexaniki proseslər nəticəsində kimyəvi və mineroloji tərkibini dəyişmədən xırdalanmasına, gövşək (narın) süxura keçməsi prosesinə nə deyilir?

- Bioloji aşınma
- Fiziki aşınma
- Kimyəvi aşınma
- Fiziki-kimyəvi aşınma
- Üzvi aşınma